

DECYZJA

Na podstawie art. 1, art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (j.t. Dz. U. z 2022 poz. 140), art. 104 i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 roku poz. 775), po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Przytyk z dnia 14 kwietnia 2023 roku znak: GBŚ.6822.3.8.2023

Starosta Radomski orzeka o uznaniu za mienie gromadzkie

nieruchomości położonych w gminie Przytyk, powiat radomski, województwo mazowieckie, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki nr nr:

- 223 o powierzchni 0.0600 ha
obręb geodezyjny Suków
- 283 o powierzchni 0.1700 ha
- 370 o powierzchni 0.7500 ha
obręb geodezyjny Zameczek Kolonia.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 14 kwietnia 2023 roku znak: GBŚ.6822.3.8.2023 Wójt Gminy Przytyk zwrócił się do tutejszego Starostwa o ustalenie, w drodze decyzji administracyjnej, w oparciu o ustawę z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, iż wskazane w sentencji nieruchomości, stanowią mienie gromadzkie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego ustalono:

W przedmiotowej sprawie podstawę prawną decyzji stanowią przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 poz. 140).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 niniejszej ustawy, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Przepis ten nie dotyczy mienia gromadzkiego położonego na terenach miast i osiedli – co stanowi art. 1 ust. 3 niniejszej ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 Starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie.

Mając powyższe na względzie, istotny dla ustalenia, czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim, jest jej stan prawny w okresie poprzedzającym datę wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych tj. 5 lipca 1963 roku, a w szczególności to, czy nieruchomość ta należała do dawnych, czyli istniejących w okresie od 1933 do 1954 roku gromad jako jednostek samorządu terytorialnego, mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków oraz to, czy przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot była faktycznie użytkowana wspólnie przez mieszkańców wsi. Zgodnie bowiem z treścią art. 1 ust. 2 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Z przepisu tego wynika, że definicji mienia gromadzkiego, którego dotyczy ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, należy poszukiwać w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 roku w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz. U. Nr 64/62 poz. 303 ze zm.). W rozporządzeniu tym w § 1 znajduje się legalna definicja zarówno mienia gromadzkiego, jak i dawnych

gromad. Zgodnie z nią przez użyte w tym rozporządzeniu określenie mienie gromadzkie - rozumieć należy mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady - rozumieć należy gromady istniejące do dnia wejścia w życie wskazanej ustawy z 25 września 1954 roku. (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 3 grudnia 2009 roku sygn. II SA/Ke 615/09)

W orzeczeniu z dnia 26 marca 1960 r., I CR 535/59 (OSNC 1961, nr 3, poz. 73) Sąd Najwyższy stwierdził, że majątek byłych gromad stał się majątkiem państwa. Stanowisko dotyczące charakteru byłego mienia gromadzkiego, które stało się przedmiotem własności państwowej było konsekwentnie podtrzymywane w późniejszych orzeczeniach i Sąd Najwyższy nigdy od niego nie odstąpił (por. postanowienie z dnia z dnia 18 listopada 1966 r., I CR 629/66, PUG 1967, nr 11, s. 371-372, wyrok z dnia 30 czerwca 1983 r., IV CR 202/83, OSNCP 1984, nr 1, poz. 15, uchwała z dnia 30 października 1986 r., III CZP 67/86, OSNC 1987, nr 11, poz. 171), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2001 roku, III CKN 430/00, OSNC 9/2002 poz. 111. Taki sam pogląd wyrażał Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok z dnia 9 września 1987 r., II SA 113/87, ONSA 1987, nr 2, poz. 63).

Dla oceny czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły majątek byłej gromady, konieczne jest zatem wyjaśnienie daty i podstawy ich wyodrębnienia oraz wyjaśnienie, czy przedmiotowe nieruchomości, przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi, prawnie lub faktycznie przekazane na cele publiczne lub społeczne i stanowiły mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów tej ustawy tj. czy nieruchomości te należały do istniejącej, w okresie od 1933 do 1954 roku, gromady jako jednostki samorządu terytorialnego, mającej osobowość prawną i będącej podmiotem praw i obowiązków.

Zgodnie z orzecznictwem sądów brak dokumentacji poświadczającej stan prawny nieruchomości w okresie poprzedzającym datę 5 lipca 1963 r. nie uniemożliwia uznania tych nieruchomości za mienie gromadzkie. Orzekł tak: Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 11 kwietnia 2019 r., II SA/Ke 120/19 oraz w wyrokach z dnia 29 marca 2013 r., sygn. II SA/Ke 77/13, i z dnia 12 marca 2015 r., sygn. II SA/Ke 11/15 (w obu sprawach NSA oddalił skargi kasacyjne odpowiednio wyrokami z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. II OSK 1824/13 i z dnia 18 maja 2017 r., sygn. II OSK 2297/15).

W toku postępowania poczyniono zatem kroki w celu ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły przed dniem 5 lipca 1963 roku mienie gromadzkie, wykorzystując zgodnie z art. 75 KPA dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem takie jak: dokumenty, zeznania świadków.

Z dokumentów geodezyjnych znajdujących się w operatach przechowywanych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Radomiu pod numerem 212/14/167/65 wynika:

Z protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Suków, gromady Przytyk, powiat Radom, sporządzonego w dniu 15 września 1960 roku wynika, iż na zebraniu zainteresowanych użytkowników i właścicieli gruntów na obszarze wsi Suków, w obecności przedstawiciela Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Przytyku oraz sołtysa i przedstawicieli wybranych na zebraniu informacyjnym wsi, ustalono stan władania gruntami na obszarze wsi Suków.

W wykazie ogłoszenia stanu władania, załączonym do protokołu, działka nr 223 obręb Suków (wówczas działka nr 130) ujawniona została jako ziemia gromadzka. Następnie ujawniona została w operacie ewidencji nr ewid. 1480/64, wykonanym na podstawie dokumentacji opracowanej w latach 1964-65, pod numerem 2 rejestru oraz w rejestrze gruntów z 1973 roku pod poz. 92, gdzie jako podmiot władający jej gruntem wpisano Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Przytyku.

Z dokumentów geodezyjnych znajdujących się w operatach przechowywanych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Radomiu pod numerem 212/14/176/65 wynika:

Z protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Kolonia Zameczek, gromady Przytyk, powiat Radom, sporządzonego w dniu 28 sierpnia 1960 roku wynika, iż na zebraniu zainteresowanych użytkowników i właścicieli gruntów na obszarze wsi Kolonia Zameczek, w obecności przedstawiciela Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Przytyku oraz sołtysa i przedstawicieli wybranych na zebraniu informacyjnym wsi, ustalono stan władania gruntami na obszarze wsi Kolonia Zameczek. W wykazie alfabetycznym posiadaczy gruntów, załączonym do ww. protokołu, objęte przedmiotowym wnioskiem działki nr 283 i 370 (wówczas działki nr 449 i 450) ujawnione zostały jako ziemia szkolna wsi Suków. Następnie ujawnione zostały w operacie ewidencji nr ewid. 106/65, wykonanym na podstawie dokumentacji opracowanej w latach 1964-65, gdzie pod numerem 1, jako podmiot władający wpisano Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radomiu, Wydział Oświaty i Kultury.

Objęte wnioskiem o uznanie za mienie gromadzkie działki nie mają nadal uregulowanego stanu prawnego, widniejący obecnie w rejestrze ewidencji gruntów zapis potwierdza władanie na zasadach posiadania samoistnego na rzecz Gminy Przytyk.

Z wniosku Wójta Gminy Przytyk z dnia 14 kwietnia 2023 roku znak: GBŚ.6822.3.8.2023 wynika, iż w rejestrze ewidencji gruntów i budynków przedmiotowe działki, w rubryce oznaczenie użytków, zostały oznaczone symbolem „Ł”, „R” i „N”, jako podmiot ewidencyjny w rejestrze gruntów widnieje Gmina Przytyk, która włada przedmiotowymi działkami na zasadach posiadania samoistnego.

Jak podaje Wójt Gminy Przytyk, z relacji mieszkańców miejscowości Suków oraz Zameczek-Kolonia wynika, że działki będące przedmiotem niniejszego wniosku „od kiedy sięgają pamięcią” stanowiły mienie wspólne gromady Suków, były powszechnie dostępne. Zbiornik wodny służył wszystkim mieszkańcom do celów przeciwpożarowych oraz do pojenia zwierząt (działka nr 223), a łąka i działka rolna służyły do wypasu zwierząt (działka nr 283 i 370). Nawet najstarsi mieszkańcy zamieszkujący w miejscowości Suków oraz Zameczek Kolonia nie przypominają sobie czasów kiedy ww. nieruchomości były wykorzystywane w inny sposób. Działki ewidencyjne stanowiące sprawę niniejszego wniosku funkcjonowały jeszcze przed rokiem 1954, służąc ogółowi mieszkańców powołanej do życia w 1933 roku gromady Suków. Gromada Suków została powołana na mocy Rozporządzenia Wojewody Kieleckiego z dnia 4 listopada 1933 roku (Kielecki Dziennik Wojewódzki 1933, Nr 29, poz. 184). W skład gromady Suków wchodziły: wieś Suków, kolonia Cegielnisko, kolonia Zameczek, folwark Zameczek i kolonia Ogrodowizna. Gromada Suków istniała w niezmiennych granicach do czasu reformy z 1954 roku (zniesienia gromad jako jednostki posiadającej osobowość prawną).

Załączone do wniosku Wójta Gminy Przytyk 14 kwietnia 2023 roku znak: GBŚ.6822.3.8.2023 zeznania świadków, wskazują na zasadność uznania przedmiotowych nieruchomości za mienie gromadzkie. Wynika z nich, iż nieruchomości objęte przedmiotowym wnioskiem stanowiły mienie gromady Suków, powołanej do życia na mocy Rozporządzenia Wojewody Kieleckiego z dnia 4 listopada 1933 roku. Od wielu lat uznawane są jako publiczne, przeznaczone do wspólnego korzystania przez wszystkich mieszkańców wsi, traktowane jako grunt ogólnodostępny. Nigdy nie powołano oraz nigdy nie zebrano grupy ludzi, która miałaby tym gruntem rozporządzać. Zaspokajał on potrzeby społeczne wszystkich mieszkańców, którzy nie czerpali bezpośrednich pożytków i zysków z tych nieruchomości. Wśród nieruchomości znajduje się zbiornik wodny (działka nr 233 – obręb Suków) oraz łąka i działka rolna (działka nr 370 i 283 – obręb Zameczek Kolonia). Użytkowane one były przez wszystkich mieszkańców wsi. Zbiornik wodny służył ogółowi mieszkańców do celów przeciwpożarowych oraz pojenia zwierząt inwentarskich. Z kolei łąka i działka rolna służyły do wypasu zwierząt. Powyższe okoliczności są świadkom znane, bowiem są mieszkańcami miejscowości Suków i Zameczek Kolonia, od lat 30-tych i 40-tych ubiegłego wieku.

Zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych cytowanej w podstawie prawnej ustalenie, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, należy do zadań starosty. Decyzje te mają charakter deklaracyjny i poświadczają stan prawny na czas wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych - czyli 5 lipca 1963 roku i trwający nadal.

Materiał dowodowy dokumentujący przedmiotową sprawę potwierdza, iż nieruchomości objęte wnioskiem stanowiły mienie wspólne, powołanej w 1933 roku, gromady Suków, już przed wejściem w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, a przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie wykorzystywane wspólnie przez mieszkańców wsi. Przedmiotowe działki służąc jako zbiornik wodny do celów przeciwpożarowych oraz pojenia zwierząt inwentarskich oraz grunty rolne do wypasu zwierząt przeznaczone do powszechnego użytku całej wsi, stanowiły nieruchomości o charakterze publicznym i społecznym. Analiza zebranego materiału wykazała zatem, iż spełniają wymogi ustawowe do uznania za mienie gromadzkie.

Zawiadomieniem z dnia 25 maja 2023 roku poinformowano Wójta Gminy Przytyk, Sołtysa sołectwa Podgajek oraz Sołtysa sołectwa Suków o zakończeniu postępowania administracyjnego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów. Strony nie skorzystały z tej możliwości we wskazanym terminie.

Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, decyzję o ustaleniu, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, podaje się do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz ogłasza wywieszając w urzędzie gminy oraz w starostwie powiatowym na okres 14 dni, a także zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej gminy i powiatu oraz w prasie lokalnej.

Pouczenie: Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Starosty Radomskiego w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Przytyk
z prośbą o podanie do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy na okres 14 dni oraz zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej gminy
2. Sołtys sołectwa Podgajek, w tym Zameczek i Zameczek Kolonia
Pani Jadwiga Budzik
z prośbą o podanie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty
3. Sołtys sołectwa Suków
Pani Katarzyna Wrzosek
z prośbą o podanie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty
4. a/a – GKN-III.6821.15.2023
z obowiązkiem wywieszenia na tablicy ogłoszeń Starostwa na okres 14 dni, zamieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej powiatu oraz w prasie lokalnej

